

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра обліку і оподаткування

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Оподаткування підприємств АПК**

Реалізується в межах освітньої програми «Облік і оподаткування»
за спеціальністю D1 (071) «Облік і оподаткування»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: Лариса ПОЛЯТИКІНА, к.е.н., доцент, доцент кафедри
обліку і оподаткування

Розглянуто,
схвалено та протокол від 11.06.2026 р. №16
затверджено на
засіданні кафедри
обліку і
оподаткування

Завідувач
кафедри

(підпис)

Ірина НАЗАРЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Олександр НАЗАРЕНКО

Декан факультету,
де реалізується освітня
програма

Світлана ЛУКАШ

Рецензія на робочу програму
(додається) надана:

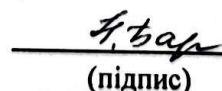

Олександр НАЗАРЕНКО

Микола ГОРДІЄНКО

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 (підпис) (Марія Баран)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 15.06. 2026 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Оподаткування підприємств АПК					
2	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту/Обліку і оподаткування					
3	Статус ОК	Вибірковий					
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)						
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Облік і оподаткування / D1 (071) «Облік і оподаткування»					
6	Рівень НРК	6 рівень					
7	Семестр та тривалість вивчення	Для денної форми: 5 семестр, 1-15 тиждень. для заочної форми: 5 семестр					
8	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС – денна форма навчання. Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС – заочна форма навчання.					
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Денна форма			Заочна форма		
		Лекційні	Практичні	Самостійна робота	Лекційні	Практичні	Самостійна робота
		30	30	90	10	10	130
10	Мова навчання	Українська					
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Полятикіна Лариса Іванівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування					
11.1	Контактна інформація	м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, факультет Економіки і менеджменту, кафедра Обліку і оподаткування (ауд. 109е), тел. +380666693347 L.poliatykina@ukr.net					
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент забезпечує базову підготовку фахівця якісно нового рівня, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми дослідницького характеру у податковій галузі, Спрямований на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо управління основними елементами податкової системи, види податків та їх класифікація, управління, вивчення порядку розрахунку розміру податків, податкової звітності, організації податкової діяльності на державному і місцевому рівнях, формування і аналізу документів, що використовуються в діяльності податкових органів. Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення засад функціонування податкової системи, контроль формування доходів та здійснення видатків виробничими підрозділами, оцінювання результатів впливу податкових установ на соціально-економічний розвиток держави. Засвоєння здобувачами вищої освіти змісту освітнього компоненту «Оподаткування підприємств АПК» дозволить майбутнім фахівцям ефективно використовувати одержані знання у податкових органах, а також в інших сферах фінансово-економічної діяльності					
13	Мета освітнього компонента	Формування цілісної системи знань з організації і функціонування податкової системи, оволодіння навичками і прийомами оподаткування, пов'язаними з використанням навичок роботи у підприємстві, вивчення особливостей надання податкових пільг та фінансової діяльності суб'єктів господарювання та формування у здобувачів вищої освіти здібностей до проведення науково-					

		практичних досліджень в галузі оподаткування і презентації їх результатів.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	передумови відсутні
15	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності передбачає самостійне виконання здобувачами освіти всіх видів навчальних завдань, дотримання встановлених строків та порядку подання робіт, недопущення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування та інших проявів академічної недоброчесності. Під час підготовки письмових робіт обов'язковим є коректне цитування використаних джерел із належним оформленням посилань. Використання інструментів штучного інтелекту допускається виключно як допоміжного засобу для пошуку інформації, аналізу даних, перевірки текстів та генерації ідей за умови критичного опрацювання отриманих результатів здобувачем освіти. Забороняється подавати результати, повністю створені засобами штучного інтелекту, як власну авторську роботу без належного зазначення факту їх використання. За порушення принципів академічної доброчесності до здобувачів освіти можуть застосовуватися заходи академічної відповідальності відповідно до внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці сайту: https://snau.edu.ua/pro-universitet/struktura-universitetu/viddil-jakosti-osviti-licenzuvannja-ta-akreditacii/zabezpechennja-jakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/
16	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6031
17	Ключові слова	Податки, платежі, податкова ставка, мито, база оподаткування, база розрахунку, пільги, тарифна ставка, відсотки, пеня, єдиний податок, декларація, спрощена система оподаткування, податкова накладна

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Як оцінюється РНД
Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде датований...»	
ДРН 1 володіти понятійно-термінологічним апаратом в галузі податкової системи, визначати сутність елементів податкової системи та її місце в системі економічних категорій, розуміти функції та основні елементи побудови податкової системи, принципи оподаткування, обґрунтовувати роль податкової системи в економії коштів, активізації бізнесу, збільшенні обсягів інвестицій.	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь
ДРН 2 аналізувати сучасний стан податкової системи України, проводити порівняльну характеристику суб'єктів оподаткування та обґрунтовувати напрями удосконалення механізму реалізації нарахування прямих та непрямих податків країни (регіону), володіти знаннями про роль податкової системи у встановленні та визначенні методів впливу на економічний розвиток, визначати та аналізувати податкову звітність; оцінювати ризик та визначати послідовність сплати податків.	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь
ДРН 3 володіти навичками самостійної роботи з навчальної, методичної, наукової літератури, з нормативно-інструктивними матеріалами, первинною документацією щодо організації податкової діяльності	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь
ДРН 4 використовуючи теоретичні знання сутності та організації сплати прямих податків охарактеризувати порядок обчислення та сплати податку на прибуток, поняття доходів і витрат, поняття об'єкту та ставки при сплаті податку на прибуток, проводити аналіз фінансових, матеріальних, трудових, інформаційних ресурсів податкових структур.	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь
ДРН 5 володіти знаннями про основні галузі, підгалузі та види податків, відповідальності юридичних та фізичних осіб, розуміти принципи організації та умови проведення податкових перевірок в обов'язковій та добровільній формах, володіти системою знань про необхідність та сутність оподаткування доходів фізичних осіб.	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь
ДРН 6 складати необхідні розрахунки основних показників діяльності податкової системи, визначати порядок обчислення та сплати зборів з доходів фізичних осіб, розглянути порядок сплати інших податків та податкову оптимізацію та ухилення від сплати податків, оцінювати склад та структуру екологічного податку, володіти основами поняттями обчислення та сплати рентної плати, податкових тарифів та методами прийняття рішень з питань удосконалення податкової політики.	виконання завдань, експрес-опитування, тестування знань і вмінь

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з.		
Тема 1. Соціально-економічна сутність і види податків 1.Передумови виникнення та розвитку податків 2.Концепції розвитку теорії податків 3.Сутність податків та їх елементи	4/2	4/2	15/20	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: -
Тема 2. Види та класифікація податків, їх функції та принципи оподаткування 1.Види податків і податкових платежів та їх класифікація 2. Класифікація податкових ставок 3.Функції податків 4.Принципи оподаткування	4/2	4/2	15/20	Основні джерела: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: -
Тема 3.Оподаткування прибутку підприємств 1.Платники податку на прибуток та об'єкти оподаткування при сплаті податку на прибуток підприємств. 2. База оподаткування та ставка податку на прибуток підприємств. 3.Порядок розрахунку розміру податку на прибуток. 4. Поняття доходів та витрат при сплаті податку на прибуток.	4/2	4/2	15/20	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: 2,3, 4, 5
Тема 4. Сутність податку на доходи фізичних осіб. 1. Платники податку на доходи фізичних осіб та об'єкт оподаткування 2.База оподаткування та ставки податку при розрахунку податку на доходи фізичних осіб. 3.Порядок обчислення та строки оплати податку на доходи фізичних осіб.	4/2	4/2	15/20	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: 1, 2,3, 4, 5, 6
Тема 5 Порядок обчислення та сплати податку на додану вартість (ПДВ), акцизний податок та інші непрямі податки 1.Сутність податку на додану вартість. 2. Поняття платників, об'єкту, ставка та база оподаткування при сплаті ПДВ. 3. Акцизний податок: сутність, об'єкти, ставка та база	4/2	4/2	10/20	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

оподаткування 4.Сутність, види мита, ставки та порядок обчислення 5. Порядок обчислення та сплати військового збору				забезпечення: 2,3, 4, 5
Тема 6. Оподаткування ресурсних та майнових платежів. 1. Сутність природно-ресурсних платежів 2.Порядок обчислення та сплати екологічного податку. 3.Рентна плата за спеціальне використання води 4.Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів	4/-	4/-	10/18	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 1, 2, 5; Програмне забезпечення: 1, 2,3, 4, 5, 6
Тема 7. Оподаткування спеціальних податкових режимів 1.Оподаткування суб'єктів малого підприємництва 2.Поняття спеціальних податкових режимів оподаткування та групи платників, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку і звітності 3.Податковий облік і звітність при спрощеній системі оподаткування 4.Оподаткування виробників сільськогосподарської продукції за єдиним податком	6/-	6/-	10/12	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; Додаткові джерела: 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: 1, 2,3, 4, 5, 6
Всього	30/10	30/10	90/130	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1 володіти понятійно-термінологічним апаратом в галузі податкової системи, визначати сутність елементів податкової системи та її місце в системі економічних категорій, розуміти функції та основні елементи побудови податкової системи, принципи оподаткування, обґрунтовувати роль податкової системи в економії коштів, активізації бізнесу, збільшенні обсягів інвестицій.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формують проблеми, самостійно формують висновки)
ДРН 2 аналізувати сучасний стан податкової системи України, проводити порівняльну характеристику суб'єктів оподаткування та обґрунтовувати напрями удосконалення механізму реалізації нарахування прямих та непрямих податків країни (регіону), володіти знаннями про роль податкової системи у встановленні та визначенні методів впливу на економічний розвиток, визначати та аналізувати податкову звітність;	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формують проблеми, самостійно формують висновки)

оцінювати ризик та визначати послідовність сплати податків.		
ДРН 3 володіти навичками самостійної роботи з навчальної, методичної, наукової літератури, з нормативно-інструктивними матеріалами, первинною документацією щодо організації податкової діяльності	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 4 використовуючи теоретичні знання сутності та організації сплати прямих податків охарактеризувати порядок обчислення та сплати податку на прибуток, поняття доходів і витрат, поняття об'єкту та ставки при сплаті податку на прибуток, проводити аналіз фінансових, матеріальних, трудових, інформаційних ресурсів податкових структур.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 5 володіти знаннями про основні галузі, підгалузі та види податків, відповідальності юридичних та фізичних осіб, розуміти принципи організації та умови проведення податкових перевірок в обов'язковій та добровільній формах, володіти системою знань про необхідність та сутність оподаткування доходів фізичних осіб.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда). Наочні: спостереження (технологія, операція)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 6 складати необхідні розрахунки основних показників діяльності податкової системи, визначати порядок обчислення та сплати зборів з доходів фізичних осіб, розглянути порядок сплати інших податків та податкову оптимізацію та ухилення від сплати податків, оцінювати склад та структуру екологічного податку, володіти основами поняттями обчислення та сплати рентної плати, податкових тарифів та методами прийняття рішень з питань удосконалення податкової політики.	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда). Наочні: спостереження (технологія, операція)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання завдань	80 балів / 80%	кожного практичного заняття
2.	Експрес-опитування	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
3.	Тестування знань і вмінь	10 балів / 10%	кожного практичного заняття

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно <i><47 балів</i>	Задовільно <i>48-59 балів</i>	Добре <i>60-71 балів</i>	Відмінно <i>72-80 балів</i>
Виконання завдань	Завдання не виконано	Завдання виконане, але деякі питання не розкриті, мають місце неточності	Завдання виконане, але мають місце незначні неточності	Завдання виконане, всі питання розкриті
Експрес-опитування	<i>0-5 балів</i> Відсутні знання по теоретичним питанням	<i>6 балів</i> Низький рівень знань теоретичних питань	<i>7-8 балів</i> Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання	<i>9-10 балів</i> Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями
Тестування знань і вмінь	<i>0-5 балів</i> Вірно вирішено менше 60 % тестів	<i>6 балів</i> Вірно вирішено 60-74 % тестів	<i>7-8 балів</i> Вірно вирішено 75-89 % тестів	<i>9-10 балів</i> Вірно вирішено 90 % і більше тестів

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Настанови викладача в процесі виконання завдань	Кожного практичного заняття
2	Усне опитування	Кожного практичного заняття
3	Спостереження за ходом вирішення завдань, обговорення та усні коментарі викладача	Кожного практичного заняття
4	Контроль за виконанням завдань	Кожного практичного заняття
5	Перевірка тестів і обговорення результатів тестування	Кожного практичного заняття

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Меліхов Є.В. Податкове планування на мікрорівні : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 273 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25828/1/0061802.pdf>

2. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] 2-ге вид., перероб. та допов. / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. Київ: Вид-во «SBA Print», 2026. 572 с. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/files/original/27/20270/17270f58d11257d34aaf5c7bf1ec5b8fe2688537.pdf>

3. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посіб. (у схемах). - 2-е вид., перероб. та доп. / Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька, І. В. Кононова та ін.; ред. Н.І. Верхоглядова. Дніпро : ДДУВС, 2023. 196 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/12017/5/Оподаткування%20суб%27єктів%20підп-ва%202%20вид%20%281%29.pdf>

4. Приходько І. П. Оподаткування підприємств агробізнесу : навч. посіб. / І.П. Приходько, Г.Є. Павлова, М.В. Бардадим ; ДДАЕУ. Дніпро : Пороги, 2022. 190 с. URL: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/7078>

6.1.2. Методичне забезпечення

5. Полятикіна Л.І. Оподаткування підприємств АПК. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти спеціальностей D1 (071) «Облік і оподаткування», D2 (072) «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» D3 (073) «Менеджмент», D5 (075) «Маркетинг» D3 (076) «Підприємництво» C1 (051) «Економіка»./ Суми, Сумський національний аграрний університет, 2025 – 40с.(протокол № 8 від 27березня 2025 р.)

6. Полятикіна Л.І. Оподаткування підприємств АПК. Методичні рекомендації щодо виконання практичних завдань для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти спеціальностей D1 (071) «Облік і оподаткування», D2 (072) «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» D3 (073) «Менеджмент», D5 (075) «Маркетинг» D3 (076) «Підприємництво» C1 (051) «Економіка»./ Суми, Сумський національний аграрний університет, 2025 – 48с.(протокол № 9 від 24 квітня 2025 р.)

7. Полятикіна Л.І. Оподаткування підприємств АПК. Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти спеціальностей D1 (071) «Облік і оподаткування», D2 (072) «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» D3 (073) «Менеджмент», D5 (075) «Маркетинг» D3 (076) «Підприємництво» C1 (051) «Економіка»./ Суми, Сумський національний аграрний університет, 2025 – 115с. (протокол № 8 від 27 березня 2025 р.)

8. Методичний комплекс «Оподаткування підприємств АПК» в програмі MOODLE: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6031>

6.2. Додаткові джерела

1. Вареник В.М. Бізнес і податки: практикум. Навчальний посібник. / В.М. Вареник, Ж.В. Піскова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. 98 с. URL: <https://ir.duan.edu.ua/server/api/core/bitstreams/93a57c2c-d8c2-43b9-944e-6518ef7ac387/content>

2. Гаркуша С.А. Теоретичні аспекти організації обліку і оподаткування малого бізнесу в аграрній сфері. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2024. №1. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-1-9547>

3. Дерій В. А. Організація обліку та податкове планування: навч. посіб. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 185 с. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/61fc46d7-3542-4785-89c4-8d9a5e2dd24b/content>

4. Полятикіна Л.І. Актуальні питання обліку і оподаткування функціонування лісового господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. №46. с.58-61. URL: <http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/>

5. Полятикіна Л.І. Аналітичні основи реалізації концепції збереження власного капіталі при оподаткуванні підприємств. *Економіка і суспільство*. Електронний науковий журнал. Мукачєво. 2024, № 1(33). С. 61-64. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3604>

6. Полятикіна Л.І. Інформаційне забезпечення обліку і оподаткування фінансових результатів в лісовій галузі. *Приазовський економічний вісник*. Електронний науковий журнал. Запоріжжя. 2023, №1(33). С. 61-64. URL: <http://pev.kpu.zp.ua>

7. Полятикіна Л.І. Особливості обліку та оподаткування виробничої діяльності підприємств агропромислового комплексу. *Інфраструктура ринку*. 2025. № 82. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure82-15>

6.3. Програмне забезпечення

1. Електронний кабінет платника податків,
2. ЛІГА:ЗАКОН,
3. YouControl,
4. Microsoft Excel,
5. Google Sheets,
6. Засоби електронного цифрового підпису та електронного документообігу.